

Rzecznik Praw Obywatelskich: jakie ma kompetencje?

Kiedy Rzecznik Praw Obywatelskich może mi pomóc, a kiedy nie?

Możemy Ci pomóc, jeśli uważasz, że organy nie postępują z Tobą prawidłowo lub zgodnie z prawem.

Przykładowo, jeśli nie zgadzasz się z decyzją urzędu, nie podoba ci się procedura urzędu, urząd nie działa, chociaż powinien, nie zostałeś wezwany jako strona w postępowaniu, urzędnik zachowuje się niewłaściwie wobec Ciebie i innych.

Nie możemy Ci pomóc w Twoich prywatnych sporach. Nie możemy ich rozstrzygać, reprezentować Cię w nich ani udzielać porad prawnych.

Na przykład:

- w sporach z innymi osobami lub firmami, takich jak spory między pracownikami a pracodawcami, spory między sąsiadami, spory z firmami (pożyczki, umowy kupna, umowy o dostawie energii, umowy z dostawcami usług telekomunikacyjnych), spory windykacyjne;
- w sporach między użytkownikami a dostawcami usług socjalnych lub z dostawcami usług zdrowotnych, między ubezpieczonym a dostawcą usług zdrowotnych lub zakładem ubezpieczeń a świadczeniodawcą.

Nie możemy Ci pomóc w postępowaniu karnym.

Możemy Ci pomóc, jeśli uważasz, że jesteś dyskryminowany.

Więcej informacji można znaleźć w ulotce „Dyskryminacja” na stronie internetowej Rzecznika Praw Obywatelskich (www.ochrance.cz) w sekcji „Sytuacja życiowa”.

Zajmujemy się również innymi sprawami:

- **Odwiedzamy miejsca, w których ludzie mają ograniczoną wolność**, aby wzmocnić ich ochronę przed złym traktowaniem.
- Więcej informacji można znaleźć w ulotce „Ochrona przed złym traktowaniem” na stronie internetowej Rzecznika Praw Obywatelskich (www.ochrance.cz) w sekcji „Sytuacja życiowa”.
- **Monitorujemy przestrzeganie praw osób niepełnosprawnych.** Więcej informacji można znaleźć na stronie internetowej Rzecznika Praw Obywatelskich (www.ochrance.cz).
- **Monitorujemy, czy wydalenie cudzoziemców z Republiki Czeskiej odbywa się zgodnie z prawem.**

Więcej informacji można znaleźć na stronie internetowej Rzecznika lub w każdy dzień roboczy w godzinach od 8:00 do 16:00 na Infolinii Biura Rzecznika Praw Obywatelskich +420 542 542 888.

Na które organy lub instytucje mogę złożyć skargę do Rzecznika Praw Obywatelskich, a na które nie?

Możesz złożyć skargę na większość organów:

✓	Ministerstwa	Organy Zarządu Dróg
	Zakłady Ubezpieczeń Społecznych	Wydziały ds. Działalności Gospodarczej
	Urzędy Pracy i Inspektoraty Pracy	Domy Dziecka, Ośrodki Wychowawcze
	Urzędy Katastralne	Organy ds. ochrony socjalno-prawnej dzieci
	Urzędy Skarbowe	Służba więzienna
	Urzędy budowlane	
	Organy ds. wykroczeń	i wiele innych
-

Na niektóre organy czasami możesz złożyć skargę, czasami nie:

Gminy i regiony:

- ✗ **Nie możesz** złożyć skargi, jeśli działają we własnym imieniu (jest to tzw. samorząd lub autonomiczna kompetencja).
Na przykład przy przydzielaniu mieszkań komunalnych, zatwierdzaniu planów zagospodarowania przestrzennego lub sprzedaży nieruchomości.
- ✓ **Możesz** złożyć skargę, jeśli **działają w imieniu państwa (nazywa się to administracją państwową lub delegowanymi uprawnieniami)**.
Na przykład jako urząd budowlany, organ ds. ochrony socjalno-prawnej dzieci, zarząd dróg, opiekun publiczny itp.
- ✓ **Możesz** złożyć skargę, jeśli uważasz, że gmina, region lub powołana przez nie organizacja **dyskryminowały Cię**.
Na przykład przy przydzielaniu mieszkań komunalnych.

Sądy, prokuratorzy i komornicy sądowi – na większość ich działań nie możesz złożyć skargi.

- ✗ Rzecznik Praw Obywatelskich **nie może ingerować w postępowanie sądowe ani weryfikować decyzji sądu**. Nie możesz zatem odwołać się od decyzji sądu do Rzecznika Praw Obywatelskich.
  - ✗ Rzecznik Praw Obywatelskich **nie może ingerować w postępowanie karne prowadzone przez prokuratora ani w działania policji**.
Na przykład nie może zajmować się skargami dotyczącymi zasadności wszczęcia postępowania karnego, czy też dotyczącymi prowadzenia śledztwa.
  - ✓ Rzecznik Praw Obywatelskich **może jednak zbadać działania policji, jeśli prowadziła dochodzenie w sprawie wykroczenia, wykroczenia drogowego, umieściła Cię w celi tymczasowego aresztowania itp.**
  - ✓ Rzecznik Praw Obywatelskich **może badać skargi na sądy i prokuratury, jeśli same prowadzą dochodzenie** na opóźnienia w postępowaniu, niewłaściwe zachowanie pracowników sądów, prokuratur i komorników lub rozpatrywanie wniosków na podstawie ustawy o swobodnym dostępie do informacji.
-

Nie możesz złożyć skargi na:

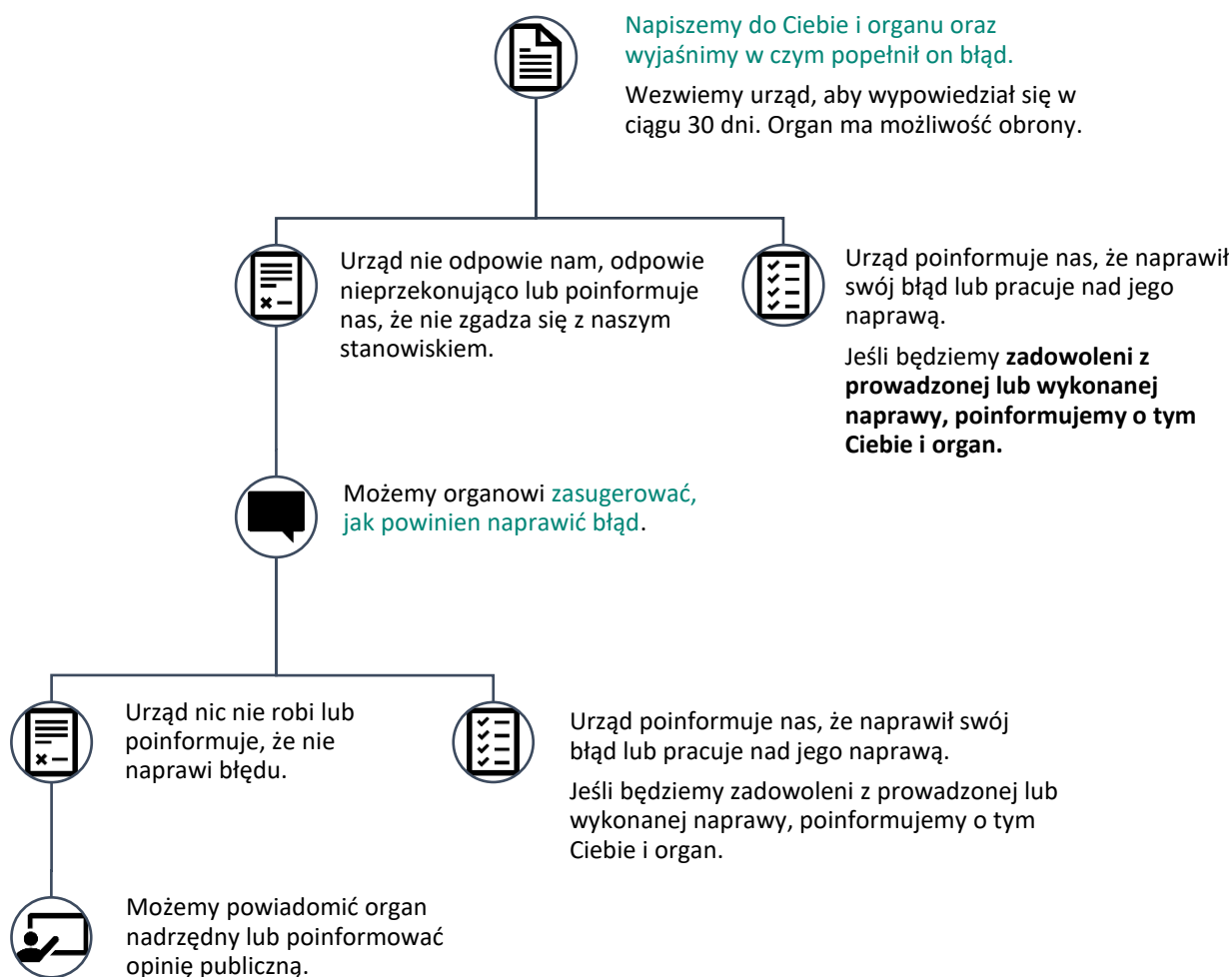
- ✗
  - Parlament, rząd i prezydenta.
  - Najwyższą Izbę Kontroli, służby wywiadowcze i Generalny Inspektorat Sił Bezpieczeństwa.
  - Organy zagraniczne.

Jak Rzecznik Praw Obywatelskich ocenia, czy organ podjął właściwą decyzję lub działał prawidłowo?

Badamy, czy urząd działał **zgodnie z prawem** (przepisy, dekrety, orzeczenia sądowe itp.) i **zgodnie z zasadami „dobrego rządzenia”**. Dobre rządzenie oznacza, że urząd dba o to, aby jego działania nie były nieproporcjonalne, arbitralne, celowe, wymijające lub nieracjonalnie długie. Dobre rządzenie oznacza również na przykład, że urzędnicy nie odmawiają Ci informacji, nie dyskryminują Cię ani nie mają żadnych błędów w aktach.

Co się stanie, jeśli Rzecznik Praw Obywatelskich stwierdzi, że organ lub instytucja popełniła błąd?

- ✓ **Możemy zażądać od organu lub instytucji skorygowania ich decyzji, procedury, działań lub bezczynności.**
- ✗ **Nie możemy decydować w imieniu organu, zmieniać lub anulować jego decyzji.** Musi to zrobić sam organ lub organ nadrzędny. Nie możemy także karać urzędników, którzy popełnili błąd.
- ▶▶ **Jak postępujemy:**

Czy muszę coś zrobić, zanim zwrócę się do Rzecznika Praw Obywatelskich?

- 💡 **Najpierw musisz sam zwrócić się do urzędu, na który się skarżysz, o zajęcie się lub skorygowanie działania w Twojej sprawie.**

Urząd nie skorygował swojego działania ani decyzji, mimo że o to prosiłem/am.
Co powinienem dostarczyć i wysłać Rzecznikowi Praw Obywatelskich, aby zajął się moją sprawą?

1 Napisz do nas:

 Twoje imię, nazwisko i adres. Również numer telefonu i e-mail pomogą nam działać jak najszybciej. Jeśli jesteś osobą prawną, podaj nazwę, siedzibę oraz imię i nazwisko osoby upoważnionej do działania w Twoim imieniu.

 Co się stało w tej sprawie. Prosimy, **napisz krótko tylko to, co ważne.**

 Na który urząd lub urzędy się skarżysz?
Możesz również wpisać imię i nazwisko lub opis urzędnika, z którym miałeś kontakt.

 W jaki sposób próbowałeś samodzielnie rozwiązać swoją sprawę z urzędem i z jakim skutkiem.
Spróbuj udowodnić to jakimś dokumentem.

 Czy zwróciłeś się w tej samej sprawie do innych organów czy instytucji lub na przykład do prawnika.

 Jeżeli w Twojej sprawie zapadła jakaś **decyzja, załącz jej kopię.**
Możesz załączyć kopie swojej korespondencji z urzędem lub kopie innych ważnych dokumentów. Możesz również wysłać oryginały, a my zwrócimy Ci je po zakończeniu sprawy.

 Jeżeli zwracasz się do Rzecznika Praw Obywatelskich **w imieniu innej osoby**, musisz przedstawić **pisemne pełnomocnictwo.**
Nie musi być poświadczone urzędowo.

2 Ocenimy, czy Twoje informacje i dokumenty nam wystarczą, czy też poprosimy Cię o więcej.

3 Zaczniemy rozstrzygać Twoją sprawę.

 Uwaga, nie możemy zająć się Twoją sprawą, jeśli:

- **dotyczy sprawy, której nie możemy zbadać** (aby dowiedzieć się, czym zajmuje się Rzecznik Praw Obywatelskich, a czym nie, patrz początek tej ulotki);
- **dotyczy organu lub instytucji, których nie możemy zbadać** (lista władz i instytucji, na które można złożyć skargę, znajduje się powyżej w tej ulotce);
- **dotyczy innej osoby i nie przedstawiłeś pełnomocnictwa** do jej reprezentowania.

Uwaga, nie musimy zajmować się Twoją sprawą, jeśli:

- nie udostępniłeś nam ważnych informacji i nie przesłałeś niezbędnych dokumentów, mimo że Cię o to poprosiliśmy;
- uważamy, że procedura urzędu jest prawidłowa (w tym przypadku wyjaśnimy Ci to w zrozumiały sposób);
- minął ponad rok od ostatniego zdarzenia, które miało miejsce w Twojej sprawie;
- Twoja sprawa jest rozpatrywana lub rozstrzygnięta przez sąd;
- zwróciłeś się już do Rzecznika Praw Obywatelskich w tej samej sprawie i od tego czasu nie wydarzyło się nic nowego.

Jak mogę skontaktować się z Rzecznikiem Praw Obywatelskich?

 • Napisz do nas list.
• Wypełnij formularz, do wydruku na www.ochrance.cz.

 • Napisz do nas e-mail podatelna@ochrance.cz.
• Wypełnij formularz on-line na www.ochrance.cz.
• Skrzynka danych (ID skrzynki jz5adky).

 Odwiedź Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich pod adresem Údolní 39, Brno, w poniedziałki i środy w godz. od 8:00 do 16:00. Spiszemy z Tobą protokół.